

LANDEN VAN EUROPA

Groenland

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart

Groenland is een eiland in de noordelijke Atlantische Oceaan, ten noordoosten van Canada. Het maakt deel uit van het koninkrijk Denemarken.

Groenland hoort geografisch bij Noord-Amerika en geologisch gezien tot het Canadese schild. 80% van het land is bedekt met een ijslaag van maximaal 3 km dikte. Alleen de kuststrook van 15-150 km breed, vooral in het zuiden en westen, is bewoonbaar, mede door de invloed van de Golfstroom. De kusten zijn ingekerfd met enorme fjorden en gletsjers, waar regelmatig ijsbergen van afbreken. Het zuidelijkste punt van Groenland is Kaap Vaarwel en het noordelijkste punt op het vaste land is Kaap Morris Jesup.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Groenland is 2.175.600 km². Vanwege de zeer noordelijke ligging van Groenland is het vaak moeilijk om de grootte van Groenland in de juiste verhouding te zien op een kaart. Groenland is ruim 52x groter dan Nederland.

4 Bevolking

Groenland heeft 57.600 inwoners. De oorspronkelijke inwoners, de Inuit (ook Eskimo's genoemd), zijn vanouds nomaden. Samen met de Groenlanders, een vermenging van Denen en Inuit, vormen zij 88% van de bevolking. De overige 12% zijn van Europese komaf, waarvan het grootste deel Deens is. Verreweg de meeste inwoners leven in het zuidwesten.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

De hoofdstad van Groenland is Nuuk (15.000 inwoners). Andere steden (met tussen de 1000 en 5000 inwoners) zijn: Sisimiut, Ilulissat, Qaqortoq, Aasiaat, Maniitsoq, Tasiilaq, Paamiut, Narsaq, Nanortalik, Uummannaq, Qasigiannuit, Upernavik.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

In 1951 wordt een Deens-Amerikaans verdrag gesloten m.b.t. de gemeenschappelijke verdediging van Groenland. Twee jaar later verkrijgt het land beperkt zelfbestuur binnen het Deense koninkrijk. In 1979 krijgt Groenland zelfbestuur binnen het Deense koninkrijk. 1982 stemt de bevolking in een referendum in met uittreding uit de Europese Gemeenschap; 3 jaar later (1985) verlaat Groenland de Europese Gemeenschap. In juni 2009 krijgt Groenland vrijwel volledig zelfbestuur. Dit naar aanleiding van een referendum gehouden in 2008 waarbij 3/4 van de Groenlanders voor meer autonomie stemden.

7 Staatsvorm

Groenland is sinds 1953 autonoom van Denemarken. In 1979 werd deze autonomie verder uitgebreid (status aparte). Het staatshoofd van Groenland is de Deense koningin. Een gouverneur vervult namens de koningin de rol van landvoogd. Groenland is een parlementaire democratie met algemeen kiesrecht en een 31 zetels tellend parlement (het Landsting). De Premier van Groenland zit het kabinet voor (6 ministers) en is meestal lid van de grootste partij in het parlement.

Op 10 januari 2008 kondigde de premier een referendum aan, waarin een voorstel aan het volk werd voorgelegd voor grotere autonomie met een streven naar volledige onafhankelijkheid. Het referendum vond plaats in november 2008, en de uitkomst luidde dat drie-vierde van de bevolking streefde naar een grotere autonomie van Groenland. Hierdoor werd het zelfbestuur van Groenland in juni 2009 flink uitgebreid, precies 300 jaar nadat het land door Denemarken werd gekoloniseerd. Deze stap zal uiteindelijk moeten leiden tot volledige onafhankelijkheid.

Groenland is - in tegenstelling tot Denemarken - geen lid van de Europese Unie.

Het volkslied is Nunarput utoqqarsuanngoravit

21 juni is de nationale feestdag.

8 Regio's en departementen

Groenland bestaat uit 4 gemeenten : Kujalleq, Qaasuitsup, Qeqqata en Sermersooq, die in 2009 zijn gevormd uit de voormalige 4 provincies en 18 gemeenten, plus enkele niet ingedeelde gebieden. Het overblijvende deel wordt gevormd door een nationaal park.

9 Infrastructuur

Vanwege de smalle dunbevolkte kuststroken heeft Groenland geen autowegennet. In de dorpen en steden zijn wegen (en auto's!), maar enkele kilometers buiten de dorpen en steden houden de wegen op. Wel heeft Groenland een uitgebreid systeem van bootjes die plaatsen binnen één regio verbinden. Langs de westkust varen in de zomer diverse lokale ferries van plaats naar plaats. Er rijden geen treinen op Groenland.

Groenland heeft geen transatlantische veerdiensten. Zuid-Groenland (Narsarsuaq) en West-Groenland (Kangerlussuaq) worden het gehele jaar (in de winter 4 x p. wk, in de zomer 6 x p.wk) aangevlogen vanaf Kopenhagen door Air Greenland. In de zomer is er tevens 2x per week een Air Iceland-lijndienst vanaf Reykjavík naar Narsarsuaq. Oost-Groenland (Kulusuk) wordt het gehele jaar (in de winter 1 x p.wk, in de zomer 6 x p.wk) aangevlogen door Air Iceland vanaf Reykjavík (IJsland).

Het gebruik van hondensleeën behoort tot de traditionele transportmiddelen.

10 Klimaat

Groenland heeft een poolklimaat. Groenland is één van de landen die te maken krijgt met de verschijnselen middernachtzon en het noorderlicht. Twee natuurverschijnselen die alleen voorkomen in de buurt van de poolcirkel.

11 Rivieren en meren

Het landschap van Groenland wordt gedomineerd door de grote ijskap. De kusten worden voornamelijk gevormd door een fjordengebied waarin indrukwekkende gletsjertongen uitmonden. Afgekalfde brokken drijven als ijsbergen naar zee. Vooral het gebied rond de Diskobaaï is bekend vanwege het grote aantal ijsbergen. Op een aantal (bereikbare) plaatsen eindigt de ijskap ook op land. In het zuidwesten, waar het gebergte veel ouder en verweerder is dan in het oosten, heeft zich een scherenkust gevormd (o.a. bij Nuuk). Bergen worden afgewisseld door valleien met een weelderige begroeiing van planten en lage struiken. Dorpen en steden met kleurrijke huizen zijn gebouwd op beschutte plaatsen in de kuststroken.

De rivieren die over Groenland stromen zijn arctische (koude) stromen afkomstig van gletsjers en ijsbergen en zijn niet bevaarbaar. Er zijn 3 soorten ijs in Groenland; drijf- en pakijz (zout), ijsbergen (zoet) en de ijskap (zoet).

12 Gebergten

Groenland heeft veel bergen. De hoogste berg is Gunnbjorn Fjeld (3700 m).

13 Nationale en regionale parken

Het Nationaal Park Noordoost-Groenland (Northeast Greenland National Park) is het grootste nationale park ter wereld, met een oppervlakte van 972.000 vierkante kilometer. Het is tevens het enige nationaal park van Groenland en het meest noorderlijk gelegen nationale park ter wereld; het noordelijkste puntje van het park ligt net iets noordelijker dan dat van Nationaal park Quttinirpaaq in Canada. Het park beslaat de gehele noordoostelijke kustlijn en binnenland van Groenland.

14 Industrie en economie

De Groenlandse economie leunt voornamelijk op de visvangst, de jacht, de schapenteelt en het toerisme. Men exporteert o.a. (walvis)producten en pelzen. Mijnbouwproducten zoals kryoliet, kwarts, glimmer, lood, zink en ijzererts waren ook belangrijke exportproducten, maar de laatste mijn werd in 1990 gesloten. Onder de poolkappen is ook olie, diamant en uranium gevonden. Deze is tot dusver niet ontginbaar.

15 Wijnbouw

De Vikingen meenden dat van de bessen die op Groenland groeiden wijn kon worden gemaakt.

16 Landbouw

De schapen- en rendierteelt is een andere belangrijke bedrijfstak. Er zijn ongeveer tachtig schapenfarms (20.000 dieren) en twee rendierfarms. Verder wordt er nog gejaagd op vogels, zeehonden, walvissen en ijsberen. Vanwege de stijgende temperaturen op aarde zijn op Groenland nieuwe landbouwprojecten gestart. Boeren beginnen met de productie van melk, aardappelen en zelfs broccoli. Ook de productie van aardappelen is al begonnen. In een uitloper van een gletsjer, waar vroeger ijs lag, worden nu op de zanderige bodem aardappelen gekweekt. Wel moet er voldoende water worden aangevoerd, maar met het overvloedige smeltwater is daar geen gebrek aan.

17 Bosbouw

Momenteel worden er op de heuvels en in de dalen kleinschalige experimenten op het gebied van arctische bosbouw uitgevoerd.

18 Godsdienst

Het merendeel van de Groenlanders is christen. Ruim 64,2% van de Groenlanders behoort tot de Evangelisch-Lutherse Kerk, dit was tot 1954 de staatskerk. 30,2% van de Groenlanders behoort tot een andere Christelijke Kerk. 3,4% is niet religieus.

19 Onderwijs

Onderwijs is verplicht voor kinderen vanaf 7 jaar. De school staat meestal niet in het dorp of de stad waar de kinderen wonen. De meeste kinderen moeten dus verder weg naar school.

20 Cultuur

Bij Groenland denkt men als snel aan; eskimo's, kou en ijsbergen. Maar Groenland is meer dan dat. Het is een modern land met e-mail, flats, pizzeria's, een universiteit en viersterrenhotels. Doordat de bevolkingsgroepen op grote afstand van elkaar liggen, is er sprake van culturele regiovorming. Tussen Oost-, West-, en Noord-Groenland bestaan flinke verschillen in taal, bronnen van bestaan en levenswijze.

De trommeldans is een typisch Groenlandse dans. De lichte trommels bestaan uit een houten frame overspannen met een vel van de blaas van een ijsbeer. Met een korte stok wordt op de trommel geslagen. De trommeldans wordt uitgevoerd door 2 personen. De muziekteksten zijn vaak ballades. Traditionele trommeldansen vind je alleen nog in het oosten en noorden van het land.

Je ziet veel gekleurde huizen in Groenland. De Denen hebben dat geïntroduceerd. De kleuren van de huizen gaven vroeger de eigendomsverhoudingen weer. Blauwe gebouwen hadden te maken met post

en telefonie, gele met gezondheidszorg, groen met onderwijs en kerkelijke zaken en rode met de handel. Tegenwoordig zit er geen betekenis meer aan de kleuren.

Vroeger maakten Groenlanders geen voorwerpen zonder een duidelijke functie. Er was geen kunst om de kunst. Door contacten met walvisvaarders, handelaren, missionarissen, onderzoekers en toeristen ontstond behoefte aan voorwerpen voor ruilhandel of voor de verkoop. Vooral maskers bleken bij buitenstaanders populair. Ook jachttaferelen en sculptuurtjes in de vorm van ijsberen, walvissen en zeehonden. In de 1970er en 1980er jaren ontstonden kleine werkplaatsen voor kunst en kunstnijverheid. Er werkten vooral mannen. Vrouwen ontfermden zich over (bont)kleding en kralenwerk. De producten vormen een welkome financiële aanvulling.

21 Eten en drinken

Tegenwoordig is de jacht op (vlees van de) walrus, zeehond of walvis veelal vervangen door rijkelijk gevulde stellingen in de supermarkt. Zelfs tropische vruchten hebben hun intreden gedaan. Voorverpakte walvisbiefstuk en zeehondenvlees zijn nog altijd te vinden in het vriesvak.

22 Taal

In Groenland wordt Groenlands gesproken (een taal die nauw verwant is aan het Inuktitut) en Deens, die beide officiële talen zijn.

23 Geldeenheid

De munteenheid is de Deense kroon.

24 Media

Er zijn geen dagbladen in Groenland, maar het land ondersteunt twee nationale wekelijkse publicaties. Groenlandsposten / Atuagagdliutit is opgericht in 1861 en publiceert op dinsdag en donderdag. Sermitsiak, opgericht in 1958, verschijnt elke vrijdag in print en online. Beide worden afgedrukt vanuit Nuuk, de hoofdstad, en zijn geschreven in de Groenlandse en Deense taal.

Er zijn vijf AM en 12 FM-radiozenders. Er is 1 televisiezender.

25 Belangrijkste monumenten en topics

- Qaqortoq: havenstadje op het puntje van het schiereiland in het zuiden van het land. De trots van de stad is de fontein op het stadsplein. Het Qaqortoq-museum is een van Groenlands mooiste musea waar voorwerpen uit oude en nieuwe culturen te zien zijn. Aka Høeghs Stone and Man project is een sculptuur op een enorme schaal. Het is gemaakt van natuurlijke rotsformaties als basis voor abstracte vormen en figuren. Qaqortoq wordt gebruikt als uitgangspunt voor wandeltochten. De Hvalsey ruïnes, op een kuststrook even buiten Qaqortoq, zijn de meest uitgebreide en best bewaarde Noorse ruïnes in Groenland.
- Upernavik: de meest noordelijke stop van de veerboot, op 800 kilometer ten noorden van de poolcirkel. De gemiddelde zomertemperatuur ligt rond de vijf graden. Het Old Town Museum is Groenlands oudste museum.
- Kulusuk is een klein eilandje. Door het internationale vliegveld is het gemakkelijk te bereiken. Het kleine stadje grijpt zich vast in het rotsige eilandje boven een glinsterende zee van ijsbergen met dramatische bergtoppen op de achtergrond. Je moet vooral de spookachtige begraafplaats niet missen. Deze is bezaaid met plastic bloemen en ligt tegen een achtergrond van een strak een ijzig landschap.